

*****

سوالات تشریحی با جواب درس یازدهم علوم و فنون ادبی (۳) پایه دوازدهم رشته علوم انسانی

طراح سوالات: مینا صحاف امین / ناحیه ۳

*****

۱- کوتاهی و بلندی مصراع ها در کدام قالب شعر سنتی نیز دیده می شود؟

جواب- مستزاد

۲- تفاوت قالب مستزاد با دیگر قالب های سنتی شعر فارسی چیست؟

جواب- مصراع های شعر کوتاه و بلند می شود.

۳- نمونه شعر زیر در چه قالبی سروده شده است؟

با شه ایران ز آزادی سخن گفتن خطاست

کار ایران با خداست

مذهب شاهنشاه ایران ز مذهب ها جداست

کار ایران با خداست

شاه مست و شیخ مست و شحنه مست و میر مست

مملکت رفته ز دست

هر دم از دستان مستان فتنه و غوغا به پاست

کار ایران با خداست

مملکت کشتی، حوادث بحر و استبداد خس

نا خدا عدل است و بس

کار پاس کشتی و کشتی نشین با ناخداست

کار ایران با خداست .... "ملک الشعراى بهار"

جواب- مستزاد

۴- تفاوت شعر نیمایی با شعر سنتی از نظر وزن عروضی چیست؟

جواب- شعر نیمایی وزن عروضی دارد اما کوتاهی و بلندی مصراع ها و تعداد هجا ها برابر نیست.

۵- درست یا نادرست بودن جملات زیر را مشخص کنید.

الف) در وزن نیمایی تعداد وزن واژه های هر بخش (مصراع) یکی نیست.

ب) تعداد نشانه های هجایی یک مصرع با مصرع دیگر برابر است.

جواب- الف: درست / ب: نادرست

۶- بحر چیست؟

جواب- برای نام گذاری وزن شعر فارسی بیت مبنای محاسبه قرار می گیرد که در عروض سنتی به آن بحر می گویند.

۷- کوتاه ترین و طولانی ترین مصراع شعر سنتی چند رکن دارد؟

دانشگاه آزاد اسلامی تهران

جواب- کوتاه ترین دو رکن و طولانی ترین چهار رکن .

۸- وزن حاصل از تکرار ارکان مفاعیلن چیست ؟

جواب- هزج

۹- رمل از تکرار کدام رکن حاصل می شود ؟

جواب- فاعلاتن

۱۰- جای خالی را با کلمه مناسب پر کنید . اگر پایه آخر یک مصراع کامل باشد .....نامیده می شود .

جواب- سالم

۱۱- اگر بیتی دارای چهار رکن " مستفعلن " باشد نام بحر آن چه خواهد بود ؟

جواب- رجز مربع سالم

۱۲- شعر زیر در چه قالبی سروده شده است ؟ یکی از ویژگی های آن را بیان کنید .

این مجلس چارم به خدا ننگِ بشر بود دیدی چه خبر بود؟!

هر کار که کردند، ضرر رویِ ضرر بود دیدی چه خبر بود؟!

این مجلسِ چارم، خودمانیم، ثمر داشت؟ والله ضرر داشت

صد شکر که عمرش چو زمانه به گذر بود دیدی چه خبر بود؟!

جواب- مستزاد ، مصرع های سمت راست بلند و دارای وزن یکسان و مصرع های سمت چپ کوتاه و دارای وزن یکسان است

۱۳- بعد از خوانش مصرع ها ، پایه های آوایی ، وزن و نشانه های هجایی را مقابل هر مصرع بنویسید .

"صدا کن مرا / صدای تو خوب است / صدای تو سبزینه ی آن گیاه عجیبی است / که در انتهای صمیمیت حزن می روید "

مصرع	پایه های آوایی	وزن	نشانه های هجایی

نشانه های هجایی	وزن	پایه های آوایی	مصراع
--u -u	فعولن فعل	ص/دا/کن/م/را	صدا کن مرا
--u --u	فعولن فعولن	ص/دا/ی/ات/خوابست	صدای تو خوب است
--u --u --u --u --u	فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن	ص/دا/ی/ات/اسب/ازی/ن/ای/آن ا/گ/یا/ه/ع/اجی/ایست	صدای تو سبزینه ی آن گیاه عجیبی است
--u --u --u - --u --u	فعولن فعولن فعولن فعولن فعولن فع	ک/در/ان/ات/ها/ی/اص/می/می/ا ی/ات/خاک/می/ارو/اید	که در انتهای صمیمیت حزن میروید

۱۴- پس از تعیین پایه های آوایی و وزن هر بیت نام بحر آن را بنویسید .

اگر بر جای من گیری گزیند دوست ، حاکم اوست حرامم باد، اگر من جان به جای دوست بگزینم "حافظ"

جواب- ا/گر/بر/جا/ی/من/اغی/اری/ا/گ/ازی/اند/دو/ا/س(ت)/حا/کم/اوست

ح/را/مم/با/ا/د/ا/گرامن/جان/ا/ب/جا/ی/دو/ا/س(ت)/بگ/ازی/انم

مفاعیلن / مفاعیلن / مفاعیلن / مفاعیلن

بحر هزج مثنیٰ سالم